

FACTSHEET BESTUURLIJKE BOETE

OMGEVINGSWET

R. van Dam & P. Jacobs

Wettelijk kader

- Awb, hoofdstuk 5 (in het bijzonder titel 5.1 Algemene bepalingen en titel 5.4 Bestuurlijke boete)
- Awb, hoofdstuk 3, titel 4.1 én titel 4.4
- Omgevingswet, hoofdstuk 18 (in het bijzonder § 18.1.4. Bestuurlijke boete)

Artikel 5.4 Awb

1 De bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie bestaat slechts voor zover zij bij of krachtens de wet is verleend.

2 Een bestuurlijke sanctie wordt slechts opgelegd indien de overtreding en de sanctie bij of krachtens een aan de gedraging voorafgaand wettelijk voorschrift zijn omschreven.

Bevoegd- heid

Artikel 18.12. (bestuurlijke boete bij overtreding regels over bouwen, slopen, gebruik en in stand houden van bouwwerken)

1 Het bevoegd gezag **kan** een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van:

a. op grond van artikel 4.1, eerste lid, in een omgevingsplan gestelde regels over het gebruik of de staat van open erven of terreinen of het gebruik van gebouwen, of over het tegengaan van hinder,

b. op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, en vierde lid, gestelde regels over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en in stand houden van bouwwerken.

Hoogte boete

Artikel 18.12 lid 2 Ow

De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het **bedrag** dat is vastgesteld voor de tweede categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 23 Wetboek van Strafrecht

1. Hij die tot een geldboete is veroordeeld, betaalt het vastgestelde bedrag binnen de door Onze Minister van Justitie en Veiligheid te stellen termijn aan de staat.
2. Het bedrag van de geldboete is ten minste € 3.
3. De geldboete die voor een strafbaar feit ten hoogste kan worden opgelegd, is gelijk aan het bedrag van de categorie die voor dat feit is bepaald.
4. Er zijn zes categorieën:
 - a) de eerste categorie, € 335 [Red: Per 1 januari 2024: € 515.] ;
 - b) de tweede categorie, € 3 350 [Red: Per 1 januari 2024: € 5.150.] ;**
 - c) de derde categorie, € 6 700 [Red: Per 1 januari 2024: € 10.300.] ;
 - d) de vierde categorie, € 16 750 [Red: Per 1 januari 2024: € 25.750.] ;
 - e) de vijfde categorie, € 67 000 [Red: Per 1 januari 2024: € 103.000.] ;
 - f) de zesde categorie, € 670 000 [Red: Per 1 januari 2024: € 1.030.000.] .
5. Voor een overtreding, onderscheidenlijk een misdrijf, waarop geen geldboete is gesteld, kan een geldboete worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag van de eerste, onderscheidenlijk de derde categorie..

Hoogte
(variabele)
boete:
individueel
geval

Tip: stel een
beleidsregel op!

Artikel 5:46 lid 2 Awb

Tenzij de hoogte van de bestuurlijke boete bij wettelijk voorschrift is vastgesteld, stemt het bestuursorgaan de bestuurlijke boete af op **de ernst van de overtreding en de mate waarin deze aan de overtreder kan worden verweten**. Het bestuursorgaan houdt daarbij zo nodig rekening met **de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd**.

Waar moet onder meer rekening mee gehouden worden? Rechters kijken naar:

(Bijna) alles gedaan: Als de overtreder (bijna) '[a]l hetgeen redelijkerwijs mogelijk was heeft gedaan om de overtreding te voorkomen' (ECLI:NL:RVS:2016:1257)

Behaald voordeel overtreder/nadeel derden: het feit dat derden geen nadeel hebben ondervonden van de overtreding kan een reden zijn om te matigen (ECLI:NL:RVS:2016:871).

Opzet: hoewel opzet vaak niet vereist is voor het aannemen van een overtreding, is 'het ontbreken van opzet (...) wel relevant voor de hoogte van de boete' (ECLI:NL:RVS:2021:2084). In een situatie waarin opzet ontbrak, achtte de Afdeling een matiging van 50% geboden (ECLI:NL:RVS:2021:2084). In een geval waarin een persoon ten onrechte de titel verloskundige voerde, maar dit niet opzettelijk had gedaan, matigde de Afdeling de boete zelfs met 75% (ECLI:NL:RVS:2018:2523).

Persoonlijke omstandigheden overtreder: de persoonlijke (medische) omstandigheden van de overtreder kunnen aanleiding geven tot matiging, maar dat is niet snel het geval. Een voorbeeld is iemand met een gedragsbeperking en gedragsproblemen. De Afdeling matigde met 50% (ECLI:NL:RVS:2014:4191).

<https://handhavingsrecht.nl/de-bestuurlijke-boete-in-een-notendop/>

Toezicht

Het onderzoek

Het toezicht/onderzoek is gericht op het vaststellen óf er sprake is van een overtreding en het vergaren van bewijs.

Toezichthouders beschikken over de algemene bevoegdheden uit titel 5.2 Awb: onder meer binnentreden (let op bijzondere situatie bij woningen), maken foto's, gegevens inzien/kopiëren/in beslag nemen.

Eisen aan rapport toezichthouder: 5:48 Awb

- Dagtekening
- De naam van de overtreder
- De overtreding
- Het overtreden voorschrift
- Zo nodig aanduiding van de plaats waar en het tijdstip waarop de overtreding is geconstateerd.
- Bewijsmiddelen
Naam/identificatienummer

ALGEMEEN Cautie

Artikel 5:10a

1. Degene die wordt verhoord met **het oog op het aan hem opleggen van een bestraffende sanctie**, is niet verplicht ten behoeve daarvan verklaringen omtrent de overtreding af te leggen.

2. Voor het verhoor wordt aan de betrokkene medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden.

LET OP: dit betreft alleen het afleggen van verklaringen. Overigens dient een mogelijke overtreder gewoon medewerking te verlenen (art. 5:20 Awb)

Procedure
Variant -1-

BOETES TOT EN MET 340 EURO

Uitgangspunt:

'Gewone' besluitvorming van de beschikking

Titel 4.1 Awb, Hoofdstuk 3 Awb

1. Boeterapport (optioneel)

2. Horen is niet vereist op grond van 4:12 Awb

3. Bekendmaking aan overtreder?

- Wordt er wel gehoord?

Dan wordt het rapport reeds bij de uitnodiging voor het horen aan de overtreder toegezonden of uitgereikt

(art. 5:50 lid 1 sub a Awb)

- Wordt er niet gehoord?

Dan wordt (een afschrift van) het rapport uiterlijk bij de bekendmaking van de boetebesikking aan de overtreder toegezonden of uitgereikt.(art. 5:48 lid 3 Awb)

4. Beslistermijn?

- **Wel boeterapport opgesteld?**

Het bestuursorgaan beslist omtrent het opleggen van de bestuurlijke boete binnen dertien weken na de dagtekening van het rapport.

(art. 5:51 lid 1 Awb)

- **Geen boeterapport opgesteld?**

Geen wettelijke beslistermijn.

Boete op aanvraag? Redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag -max. 8 weken- (Art. 4:13 Awb)

Procedure

Variant -2-

BOETES HOGER DAN 340 EURO

1. Boeterapport (verplicht)

2. Horen is verplicht!

Artikel 5:53 lid 4 Awb

3. Bekendmaking aan overtreder?

Het rapport wordt reeds bij de uitnodiging voor het horen aan de overtreder toegezonden of uitgereikt (art. 5:50 lid 1 sub a Awb)

4. Beslistermijn?

Het bestuursorgaan beslist omtrent het opleggen van de bestuurlijke boete binnen dertien weken na de dagtekening van het rapport (art. 5:51 lid 1 Awb)

Bijzonderheid:

De beslistermijn wordt opgeschort met ingang van de dag waarop de gedraging aan het openbaar ministerie is voorgelegd, tot de dag waarop het bestuursorgaan weer bevoegd wordt een bestuurlijke boete op te leggen. (artikel 5:51 lid 2 Awb)

Boete- beschikking

Inhoud

- De overtreding (art. 5:9 sub a Awb)
- Het overtreden voorschrift (art. 5:9 sub a Awb)
- Zo nodig (voor zover relevant voor de overtreding) een aanduiding van de plaats waar en het tijdstip waarop de overtreding is geconstateerd (art. 5:9 sub b Awb).
- Naam van de overtreder (art. 5:52 Awb)
- (Als niet gebeurd) afschrift boeterapport (art. 5:48 lid 3 Awb)
- Het bedrag van de boete (art. 5:52 Awb)
- Betalingstermijn (art. 4:86 lid 2 sub b Awb) (hoofregel: 6 weken; art. 4:87 Awb *1 De betaling geschiedt binnen zes weken nadat de beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt, tenzij de beschikking een later tijdstip vermeldt. 2 Bij of krachtens wettelijk voorschrift kan een andere termijn voor de betaling worden vastgesteld.*)
- Motivering (art. 3:46 Awb)
- Rechtsmiddelenclausule art. 3:45 Awb)

Betalingsweigering

Verzuim

De schuldenaar is in verzuim indien hij niet binnen de voorgeschreven termijn heeft betaald. (art. 4:97 Awb)

Aanmaning

Het bestuursorgaan maant de schuldenaar die in verzuim is schriftelijk aan tot betaling binnen twee weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de aanmaning is toegezonden. (art. 4:112 lid 1 Awb)

Dwangbevel

Bevoegdheid? Ja! (art. 4:115 Awb plus art. 5:10 lid 2 Awb) Een dwangbevel lever teen executoriale titel op (art. 4:116 Awb plus artt. 430 e.v. Rv)

Rechts-
bescher-
ming

Bezwaar, beroep (rechtbank) en hoger beroep (ABRvS)